

Sweet Moovie

Yönetmen: Dusan Makavejev

Senaryo: Dusan Makavejev

Oyuncular: Carole Laure (Miss Monde 1984), Anna Prucnal (Anna Planeta)

1974 / ABD / Japonca, İngilizce / 98'

"Düşünmek bazen çok tehlike bir alıştırma olabilir."

Sweet Moovie Yugoslav sinemasının uç isimlerinden Dusan Makavejev'in pek çok ülkede sansürlenene ve yönetmenin Yugoslavya'da film üretmesinin yasaklanmasına neden olan *W.R. Organizma'nın Sırları* (*W.R. - Misterije Organizma*, 1974)'nın ardından bir nevi sürgünde çektiği ilk filmi. Cannes Prömiyeri ve Luis Bunuel ödüllü filmi yasak mekanizmalarının elinden kurtarmaya yetmemiş ve film yapıldığı dönemde dünyanın pek çok yerinde gösterime sokulmamış. *Sweet Moovie*'yle "çok ileri gittiği" söylenen Makavejev'in "sabit, tanımlanmış, kurulmuş, dogmatik, ebedi olan her şeye karşı duran" bir gerilla operasyonu olarak tanımladığı sinemasına girmeden belirtmek gerekebilir ki bu film bazıları için çok ileri gidebilir. Filmdekine benzer bir deyişle bu film güvenli bir düşünme alıştırması değil. İşemek, kusmak, yemek, sıçmak, emmek filmle ilgili görüntülere verilebilecek master çağrışımları; seks, çocuk cinselliği, çıplaklık, kan, şeker, kafatası da ismin hallerinden çağrışınlar.

En sade haliyle *W.R. Organizmanın Sırları*'yla cinsel devrimi içermeyen bir devrimin ne kadar devrim olabileceği üzerine sorular soran Makavejev, *Sweet Moovie*'yle kapitalizmde cinselliğin metalaşmasını ve tüketim kültürünün eleştirir ve haz politikalarının günümüzde geldiği noktayı anlatır. Bütün bunları anlatır ya da sorgularken sinemanın çeşitli araçlarını bir araya getirir. 1939'da Sovyet ordusunun on dört binden fazla Leh mahkumu korkunç bir şekilde öldürdüğü Katyn ormanında 1943'te Nazi subayların cesetleri mezardan çıkarmasının yer aldığı arşiv görüntüleriyle; ışık saçan vajinasıyla Bekaret Kemer Cemiyeti'nin televizyon programında 1984'ün "en saf" bakiresi seçilen Bay Para'nın zevcesi olmaya hak kazanan Miss Kanada'nın ve son olarak Karl Marx, "Rus çarını kafasından vurup öldüren ve 1. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden olan adam", maskeli şeker dolu gemisinde "başından sonuna kadar" giden Anna Planeta'nın hikayesini bir araya getiriyor. Arada duruma müdahil olan Bay Kapital'i, Bekaret Kemer Cemiyeti ve nadide televizyon programını, Potemkin denizcisi Vakulinchik'i, Otto Muehl'in hedonist komününü, Eyfel önündeki cinsel ilişkisinde kitlenme yaşayan Maço'yu, şeker yemeye gemiye gelen dört erkek çocuğun adını bile anmamak filme getirileri adına haksızlık olur. Adından ötesine geçmek içinse bu yazı dar gelir.

Senaryonun görsel dünyaya sözlü bir saldırı olduğunu söyleyen ve sinemasını senaryoyla evcilleştirmeyi reddeden Makavejev sembolik olduğu kadar çağrışımsal da diyebileceğimiz, parçalı, kolaj tarzı bir sinema dili oluşturuyor. Böylelikle izleyicilerinin kendi devrimlerini yaşayabileceği bir film ortaya çıkıyor. Çünkü Makavejev için ne sinema devrime hizmet etmek zorunda ne de devrimin hizmetçiye ihtiyacı var.

Esra Özban

(1) Cineaste, Vol.VI, No.2, 1974

(2) The Country of Movies: An Interview with Dusan Makavejev, Ray Privett, <http://archive.sensesofcinema.com/contents/00/11/makavejev.html>

(3) Cineaste, Vol.VI, No.2, 1974